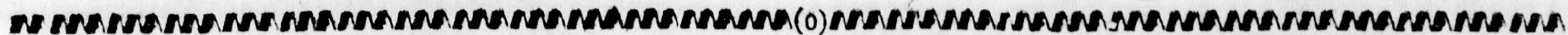

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Július 8dikán, 1823.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, Jún. 10d. Gyakori ágyúlövések jelenték tegnap este a Szerál' és Fegyvertár' bástyáiról a Törökök böjti-hónapjának (Ramadan) végezetét, 's ma reggel egész udvari pompával ment a' Nagyúr az Achmed Sultán mecsetjébe, 's végbe vitte az úgy nevezett Bairam-innep kezdetével együttjáró valóságos ceremóniákat.

Szoros rendszabások tétettek, nehogy a' beállott innepeken a' rend megzavarassék, 's az a' környülállás, melly szerint darab idő olta minden efféle rendelésnek kívánt foganatja leve, teljes reménységet nyújt, hogy a' csendesség ez úttal is megtartathatik.

Az esztendőnek ezen szakaszában szoktak közönségessé tétetni a' Státus tisztségéire 's a' Basaságokra nézve határozott változások. Legnevezetesebb ekkoráig Seid Achmet Efendi, Kiaja-Beinek (Belső Miniszternek) letétetése, ki hivatalát nehéz környülállások között másfél esztendeig, nem minden megkülönböztetés nélkül folytató. Mi legyen tulajdonkép' oka esetének, melly a' mint látszik a' kegyelemből is kiejtő, még eddig nem tudhatni.

A' Kapudán Basa, folyó hónap első napjaiban Mytilene és Scio között volt hajós-seregével. A' Barbareski hajók, mellyek hozzá csatolák magokat, a' Tschesménél egybegyűjtetett 10,000 emberből álló ázsiai seregek' felvevésére rendeltettek. A' francia hajós-osztály

Kormányzója Rigny Úr 's több francia Tengeri-tisztek a' Smyrnai Stación, kiknek elég alkalmatosságok volt gondosan szemügyre venni a' török hajós-sereget, annak állapotjáról így ítélnék: A' Kapudán-Basa kormányja alatt van 15 Fregát, 15 erős Korvet, 's valami 20 Brigg, Goelett 's más könnyű hajók; a' hajókon rend, tisztaság és fenyték uralkodtak, mellyek különben nem igen szoktak megenni; a' Matrozoknak nevezetes része tapasztalt emberekből áll.

Az Acrei Abdullah Basa tökéletesen kegyelembe vétetett. A' Poria maga visszaadta neki újra a' Saidai Helytartóságot, 's Bederli-Hadschi-Mustaphát, ki azt ekkoráig viselte, Aleppói Basává nevezte. Ez a' megbékélés, nem csak a' Syria 's a' szomszéd tartományok bődöságára, de magára az Igazgatás hasznára és ázsiai tartományainak bátorságára nézve is fontosnak tartathatik.

A' szerencsétlen Aleppo városát, mindegyre látogatják a' földindulás' csapásai, 's Május' 19d. különösen nagyon rájuk ijesztettek a' lakosokra.

Néhány napokkal ezelőtt, az itteni britanniai Factorság, azt a' miniszteri parancsolatot vevé Londonból, hogy az annak módja szerint kihidetett Blokadát (elkerítést), akár török, akár görög részről rendeltetett legyen az, teljességgel által nem szabad hágni. Az Insurgensek' barátjai, különös hajlandóságnak tartják ügyökre nézve ezen rendszabást. De tudva lévő dolog, hogy a' britannia Igazgatás a' Porta és az Insurgensek között ki-

ütött ellenségeskedés' kezdetével mindjárt kihirdete Neutralitását, 's ennek mindenkor következése volt a' kihirdetett elkerítéseknek költsönös megtartása, a' mint ezt, a' Spanyol Ország és feltámadott Coloniái között folyt háborúban, 's más hasonló esetekben is tapasztalánk.

Spanyol Ország.

Jún. 24d. következő tábori tudósításokat közöl a' Moniteur:

Napi-jelentés.

Ballesteros magához vévén a' Valenciái, Molinai őrizet-seregeket 's néhány nevezetes osztályokat, próbát tett, hogy illy feles számú hadi erővel magát Valenciában megtarthassa. Alcorában 1500, vagy 2000 embere feküdt, ugyan ennyi számú sereg szállá-meg Teruel is, hova Gen. Molitor, ismét keresztül menvén az Ebrón, a' 2d. Armada-testet megindult. Az Ordonneau Brigadája olly gyorsasággal haladott előre, hogy Jún. 6d. már ottan termelt; mellynek közelgetését látván az ellenség, ágyúit beszélgette 's nagy hirtelenséggel hátravonult.

Gróf Molitor maga Jún. 8d. érkezett-meg Teruelbe, hol megtudta, hogy Ballesteros, egész Armadáját Murviedrónál vonta-egybe; Sagunt' ostromlását ugyancsak folytatja, mellynek őrizet-serege, az élelemnek szükiben lévén olly ponton van, hogy magát csakhamar feladja. Annak reménysége, hogy az ellenséggel végre egybecsaphatnak, azt cselekvé, hogy seregeink kettőztetett lépésekkel nyomulának-előre, 's a' Loverdo osztálya Jún. 11d. Segorbéba megérkezett. Tudósítatván Ballesteros ezen sebes menetelről, az ostromlással, melly körül már valami 1000 embert vesztett, hirtelen felbagyott, 's hátrahagyván ágyúit 's egyéb hadi eszközeit, Valencia felé visszavonult.

Más nap, Jún. 12d. bément Gróf Molitor Murviedróba, megtekintette a' Sagunti fellegetvárát, 's megdícsérte a' Kormányzót és az őrizet sereget, hogy magokat olly vitézül védelmezik. Ez az őrizet valami 1000 emberre ment, kiknek jó formán ruhajok sem volt, 's fegyverek is csupa dárdából állott; 's alig volt 300-nak puskája, úgy hogy háromszori megtámadtatásokat egymásután, nagy részint csupa kövel hajigálás által verték- vissza.

Jún. 13d. reggeli 9 órakor bévezeté Gróf Molitor a' Loverdo osztályát Valenciába; a' Tiszti-hivatalok elébevitték a' város kapujinak kólcsait, 's az egész népesség a' legnagyobb örömmel és háladatossággal fogadá a' Francziákat.

A' bémenetel 's a' fellegetvárnak elfoglaltatása után, mellyben nagy számú ágyúk és más hadi eszközök találtattak, Gen. Bonnemain az ellenség' üzésére rendeltetett. Egy csapat, melly a' tenger part felé küldetett, 16 ágyút 's számos hadi szereket foglalt-el, mellyeknek hajókra rakására az ellenségnek nem vala ideje. Ballesteros' visszavonulása olly hirtelen esett, hogy még csak az Alcorában fekvő 1500 vagy 2000 embereit sem veheté magához; mellyek e' szerint elzártattak tőle 's vég pusztulásokig üldöztetnek.

A' 2d. Armada-test menetelének foganatjai: Saguntnak felszabadíttatása az ostrom alól, Valenciának megszállása, 's a' nagyszámú ellenséges seregnak siettetett hátravonulása. Gen. Molitor, minden mozdulataiban követi ezen sereget, míg nem egészen szélvőtözlathatja.

Gróf Bordesoult Jún. 13d. Cordovában volt, hol, valamint Jaenben is, royalistai mozgás ütött-ki a' Francziák' bémenetele előtt; a' Bordesoult serege Jún. 21d. érkezék-meg Sevilleba.

A' Gróf Bourmont Előljáró serege Jún. 15d. Los-Santosban volt, 's Jún.

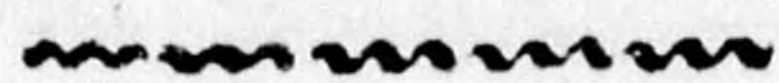
22d. egyesül Sevillában a' Bordesoult seregével.

Campillo nevezetű pártos Vezér, minekutána a' Deba vizén keresztül ment volna, Santanderbe vette magát, olly reménységgel, hogy Santonát az ostrom alól felszabadíthassa, 's oda élelmet szállíthasson. Gen. Huber utána eredett Campillónak, 's a' tenger partja' mentében Asturiába üzte.

Jún. 12d. Don Ramon Chambo royalista Vezér elfoglala a' Tortosai fellegetvárat, 's reményli hogy kevés napok múlva a' várost is hatalma alá hajthatja. Ez a' győzedelem nagy fontosságú, Cataloniával való egybeköttetésünkre nézve.

A' Madriti Fő Hadiszálláson Jún. 18d.

Ő Kir. Herczégsege' parancsolatjából
Gróf Guillemint, Major-Generális.

Jún. 25d. következő telegraphusi jelentést közöl a' Moniteur Madritből Jún. 20dikáról:

„A' Major-Generális a' Hadi-Miniszter Ő Excjához.“

„A' 2d. Armada - test Előljáró - serege, minekutána a' Ballesteros seregének utólját Jún. 14d., Algemesinél széltozlatata, ugyan az nap ostrommal bevette a' Jucar vizén lévő Actrai hidat. Az ellenség elveszté ágyújit, 's számos holtakon és sebeseken kívül, néhány száz foglyokat is vesztett.“

Továbbá ugyancsak a' közelebb említett Moniteur még ezen jelentést is közli, mellyet Marschal Moncey küldött a' Hadi-Miniszternek:

Gerona, Jún. 19d. 1823.

Közelébbi két jelentéscimben tudósítám Exciádat azon ellenséges seregnek szélytozlatásáról, melly az Osseja völgyén keresztül a' Cerdagnába jött alá.

Azon csapat, mellyet Mina személyesen vezérlett, Jún. 14d. a' Nuriai he-

gyek' szorossain az Erri völgybe vette magát 's Livia felé fordult. Báró d' Eroles Ajába ment.

Mina attól tartván, hogy a' Segre völgyén keresztül - vágattatnék hátrálása, Jún. 15d., Guelsbe 's onnan Viliellébe ment, a' hol megállapodott. Béerte ottan Báró d' Eroles. Alkalmas kemény ellentállása után csakugyan visszavonulásra kényszerített az ellenség, mellyet nagy rendetlenségben vihetett végbe; 's a' kir. spanyol seregek két óráig szakadatlanul üzvé, valami 7, vagy 800 emberét leöldöstek. A' lakosok igen segítették a' dolognak szerencsés kimenetelét.

Részünkről csekély a' veszteség. Valami 30 emberünk esett-el és sebesített-meg.

Azt lehet hinni, hogy Mina 7, vagy 800 embert ha szedhetett-egybe Seo d' Urgel' falai alatt. Egész serege semmi-vé tétetett volna, ha az ötlet Guels felé üző sereget, némelly környülállások nem gátolták volna. Báró d' Erolesnek olly parancsolatot adtam, hogy Seo d' Urgelnek ostromához tüstént hozzá lásson.

A' Hostalrichi őrizet-sereg négyszer rontott-ki Jún. 13d., 's mindannyiszor vitézül visszaverettetett a' 8d. spanyol Batalion által, melly ellen kicsapásait intézte.

Brigadéros Antonio Coll (Mosen-Anton), midőn az ellenséget szokott vitézséggel üzte volna, egy hubiczának elpatanása által megsebesített. Sebe veszedelmes.

Moncey.

N a p i - j e l e n t é s .

Gróf Bordesoult jelenti Ő kir. Herczégsege'nek, hogy Jún. 16d. la Carlota-ban volt. Seregei új jelét adák ottan szokott készsége'nek. A' Tartalék-batteria egy learatott mezőn állított-fel a' város előtt. A' szalma, langot kapott, de

bár jókora távolságban ütött is ki a' tűz, az erős szél azt annyira terjeszté, hogy csak hamar az egész Batteriát körülkeríték a' lángok. A' seregek mindenfelől tüstént védelemre sietének, 's Tiszt és közember, nem gondolván semmi veszedelemmel, a' puskaporos-ládákat félre takarították. Egy puskaporos-láda elpatlant; de ezen környülállás sem csüggesztheté bátorságokat, mellynek köszönhetőni a' Batteriának megmentetését. Az ágyúk, a' lángok közepéből „Éljen a' Király! Éljen az Angoulemi Herczeg!“ felkiáltások közben vonattattak bátorságosabb helyre. A' 3d. Gyalog-Gárda-Regement Kapitánya Montferret, ki ez alkalmatossággal, vitézsége által a' legnagyobb jelét adá maga feláldozásának, könnyű sebet kapott; nyolcz, különféle seregekbeli katonák, a' puskaporos-láda' elpattanásakor hasonlóképen megsebesítették, de szerencsére nem veszedelmesen. De la Bajonniere, a' Lovas-Gárda-Pattantyússágnál lévő Hadnagy; nemkülönben Fő-Hadnagy Lahitte, a' Princz Adjutánsa, hasonlóképen jelesen viselék magokat. A' Sabaudiai-Carignani Princz maga is személyesen hozzálatott a' puskaporos-ládák' hordásához.

Gróf Bordesoult most már egyenesen Cadixnak tart, annak megakadályoztathatása végett, hogy élelem ne szállíttassék a' városba, melly ez idő szerint a' nélkül van. Seregeink' közelgetése annyira rájok ijesztett a' Cortesekre, hogy Sevillából való elútazásokkal hirtelenkedvén, a' Város' Cassájiban több milliókat folejtettek, 's a' templomokban is ottan hagyának sok ezüst készületeket. A' constitutiós seregekbeliek nagyon kezdenek elpartolni: Sevillában több maradott közülök 400 Tisztnél. Mihelyt helyreállíthatja a' rendet ezen nagy városban Gróf Bourmont, tüstént Gen. Bordesoult után

indul. A' mint hallik a' Villa-Campa és Lopez-Bannos Generálisok' constitutiós seregei, mellyek Ronda felé vonúltak-vissza, tudtokra esvén, millyen gyűlöletes módon szöktettetett-el a' Király Sevillából, odahagyák Vezéreiket 's elszéledtek.

Royalista Vezér Chambo, ki Jún. 12d. a' Tortosai várát elfoglalá, Jún. 15d. ezen erősség többi helyeinek is urává leve 's azokat Ő catholicus Felsége' hatalma alá hajtotta. Ennél fogva Calaloniával 's Valenciával való közvetlen egybeköttetésünk bátorságossá tétetett. Az egész Manchában egyesülnek a' parasztek a' franczia és spanyol seregekkel, 's feltartóztatják a' Ballesteros Armadájának szélyt-zilált osztályait, mellyek ezen tartománynak Valenciával határos részében mutogatják magokat.

A' Madriti Fő Hadiszálláson, Jún. 19d. 1823.

Ő kir. Herczégsege' parancsolatjából
Gróf Guillemínót, Major-Generális.

A' Journal des Debats következő észreveteleit közli Jún. 25d. a' Sevillai tudvalévő történetekről:

„Minekelőtte még bizonyosan tudtuk volna, hogy Sir William A' Court nem akarja a' Corteseket Cadixba követni, már előre gyanítottuk. Nem lehetett neki afféle meghatalmaztatása, melly ötöt egy Respublikánál meghitelezze; már pedig a' Cortesek' határozása szükségesképen Respublikára ment-ki. Ha a' dolognak azt a' fordítását elfogadja az ember, hogy a' Cortesek nem állítottak Régenséget, hanem csupán a' királyi hatalmat függesztették-fel, azt nyilatkoztatván-ki hogy Sevillában a' Királynak el ment az esze, 's Cadixban juthat annak újra birtokába, ez még pártosabb systema, mint a' Régenség' állítása is; mert azon ocsmány költeményben, melly szerint a' Király lelki

betegségben szenved, 's míg az tart, tőrorság alá rendeltetik, csak van még is valami consequentia; hanem a' királyi hatalom' felfüggesztésével, az egész Monarchia elenyészik. A' Monarchanál erősebb hatalom ugyan is, leteszi a' Királyt. 'S ennek következése nem egyéb Respublikánál."

„Az igaz hogy a' Cortesek nem igen tudták mit tegyenek a' Regenség kinevezésére nézve, minthogy a' Regens, avagy a' Királynak természet szerint való követője Don Carlos kir. Herczeg, a' Király' testvére; ezen törvényes Corteseknek pedig szintűgy nem tetszik Carlos, valamint Ferdinánd."

„De bár mi különböző szempontokból tekintse is az ember a' dolgot, látni való mindenkor, hogy a' Cortesek Conventet formáltak, mellyben, ha ugyan Regenséget nem neveztek, minden hatalom egyesül, vagy ha neveztek, úgy végrehajtó Directoriummá változik."

„Vallyon megadja e már ez a' Convent a' királyi hatalmat Ferdinándnak Cadixban? Millyen megalázó csúfolódás? 'S kivált mikor az egész világ előtt tudva van, hogy Ferdinánd megfosztatott szabadságától."

„Itten látjuk már azon úgy nevezett monarchiai Constitutiók' természetes következéseit, mellyeknek a' nép felsőség a' principiuma. Ha a' népnél a' felsőség, akkor a' Cortesek bírnak azon jussal hogy a' Királyt letehetik, hatalmát ismét visszaadhatják, meg újra letehetik, törvénybe idézhetik, 's vesztő-helyre vezethetik; hanem ellenben, mikor azon Nemzet, melly a' Corteseket kinevezte, őket többé nem szereti, a' mint most Spanyolországban van a' dolog, akkor a' Nemzet is ítéletre vonhatja viszont a' Corteseket, 's hollók' eledelélül vetheti őket. Ezek már így levén, nem kell tehát Királyságról beszélni, 's olly szint adni

a' dolognak mintha monarchiai systemát akarnának. Ez azon örvény, melly elnyél minden nép-felsőségen épített teoriákat. Francia Országának, melly ezen teoriák miatt olly keservesen szenvedett, fegyvert kelle fogni, hogy magát a' második Revolutiótól megmenthesse, 's a' történt dolgok eléggé megmutaták, mennyire gyengék és puhák a' köznyugodalomnak ellenségei, mikor az ember bátran ellenek szegezi magát."

„A' Cortesek tehát halálos sebet kaptak. Anglia, melly Neutralitást tartott, híven követé őket egész a' Monarchiának eltöröltetéséig, de most már éppen azon helyhezetben van, a' mellyben a' Francia Országi Királyság megbukásakor volt; nehéz dolog 's neki megismerni, egy hatalom nélkül való Conventet vagy egy birtok nélkül lévő Respublikát, mellyet a' spanyol Nemzet, a' tengertől 's a' mi Armadánktól és hajós-osztályainktól körülvéttetett fővénytörlásra vetett."

„Ideje, hogy a' királyi familiának rablóji kiadják prédájokat, és hogy Európa' nyugodalomát, egynehány hiteszgett katonák 's egy csoport pártos Deputatusok, többé ne zavarják."

~~~~~

Jún. 27d. némelly tudositásokat közöl a' Journal des Debats a' Sevillai Universal nevezetű Ujságból azon utolsó gyűlésről, mellyet ottan a' Cortesek Jún. 15d. a' Király elhurczoltatása előtt való napon tartottak. Meghatároztatván azon gyűlésben a' Királynak Cadixba vitetése, Ő Felségéhez egy Deputatio küldetett, melly megtévén hivatalos kötelességét, a' Deputatio' Praesese Valdes, következő jelentést teve a' Cortesek előtt:

„A' Cortesi Deputatio elmenvén a' Királyhoz, elébe terjeszté Ő Felségének, hogy mivel az ellenség annyira közelget, hogy néhány napi kéttőztetett menetelvel lehetetlenné teheti az elútaazást, a' Cor-

teselt azt végzék, hogy Sevillát hónap ide hagyják. Mellyrenézve tanácsos, hogy a' Király és a' Cortesek Cadix szigetébe menjenek. Kértük Ő Felségét, lenne olly jósággal mint Madritban volt, midőn azon Fő-városnak odahagyására magát elhatározá; megmondottuk hogy Sevilla többé nem bátorságos hely, 's mikor ezt a' Cortesek Ő Felsége' lakásául választák, az csupán azon okból történt, hogy az ellenséget beljebb csalogathassák, meg-gondolván hogy nem mindegy 80, avvagy 180 mértföldnyire jönni befelé. Az ellen-ség, melly a' Fő-városig nyomult előre, most már Sevillához közelget. Melyért is tanácsos, hogy Ő Felsége olly bátorsá-gos helyre menjen, a' milyennel Cadix' falai szolgálnak."

Ő Felsége így felelt a' Küldöttségnek: „Lelkiesméretem, 's jobbágyaimnak hasz-nok nem engedik, hogy innen elmenjek. Mint magános személy nem vonogatnám magamat a' másuva meneteltől; de mint Király, azt lelkiismeretem nem engedi."

„Erre mi azt mondottuk a' Király-nak, hogy lelkiismerete meg nem sértet-hetik, mert ha mint ember hibázhat is, de mint constitutiós Király ment a' felelet' terhétől; úgy is csupán Minisztereinek 's a' Nemzet Képviselőjinek tanácsokat kö-veti, kik a' Haza javáról felelni tartoznak."

„Ő Felsége így felelt: „Kimondottam akaratomat."

(Ezután történt a' Király helyébe a' constitutiós Regenségnek kineveztetése, mellyről már szóllottunk.)

P o r t u g a l l i a.

Egy hajó, melly Genuába Jún. 24d. estve érkezett, Lisbonából Jún. 6dikáig terjedő tudósításokat hozott. A' Hajós-kapitánynak Nicolo Doderónak tanubi-zonysága szerint, a' Constitutiónak eltö-röltetése után, azonnal helyre állított a' régi Uralkodás; a' Cortesi gyűlésnek

több tagjai, 's az új systemának nyilván-ságos barátai, egy anglus Briggen elevez-tek. A' fő templomban Te Deum tartat-tott. A' Király egy Manifestumot 's kü-lönbféle Decretumokat bocsátott közre, de a' mellyeket a' nevezett Hajós - kapi-tány nem hozott - el magával.

S p a n y o l A m é r i k a.

Egy utazó, ki mostanában jött - visz-sza Paraguavból, némelly tudósításokat közöl ama Francia nevezetű Törvények Doctorának tüneményforma kormányá-ról, kiről tavaly gyakran tettünk emlí-tést. Tagadhatatlan dolog, hogy ez az ember egyedül okosságának köszönheti fel-emeltetését, 's hogy ez az okosság egye-dül abban határozódik, mellynélfogva Paraguayt, melly minden felől ollyan Státusoktól van körülvéttve, mellyekben zürzavnr és rendetlenség uralkodik, an-nyira különszakasztva tudja tartani, hogy ez a' valóban boldog tartomány, ment minden afféle nyomorúságoktól, mellyek a' politicalai nyughatatlanságok' követke-zései szoktak lenni. (Mikor a' hely engedi, róla bővebben szóllunk.)

Nagy Britannia és Irlandia.

Jún. 18d. az Alsó-házat néhány szem-pillantásokig Sir Gerard Noëlnek azon próbatele mulattatá, melly szerint, meg akará mutatni Lady Olivia Cuberlandról, hogy a' megholt Cuberlandi Herczeg' tör-vényes leánya, következésképen ötöt ki-rályi vérből származottnak nevezi. „Egyi-ke vagyok, mond ez az Úr, a' Parlamen-tum legidősb tagjainak; de az Orator-ságban még csak kezdő; hanem ismerni kell személyes characteremet, én Refor-mátor vagyok, de Revolutiós ember nem vagyok. Olivia kir. Herczegaszszony' tör-vényes jussairól teljesen meggyőződtem, 's ötöt halálíg védelmezem. Ha neki a' Parlamentum igazságot nem szolgáltat, vagy szolgáltatni nem akar, majd kere-

sek másutt. Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo.“ — Közönséges kacagást okozott ezen pompás cicatio. Humé Úr azt javallotta neveltében, hogy vizsgáló Biztosság elébe útasíttassék a’ dolog. Peel Úr pedig csak azt sajnállotta hogy a’ furcsa dologhoz egész komolysággal kénytelen szóllani. Tudva van, úgy mond, hogy Olivia Cuberland bolond, mellyet a’ Miniszter datumokkal bizonyítván, utoljára azt mondotta, hogy mivel Olivia, Stanislaus Augustus lengyel Királytól húzza-le szarmazását, ’s a’ lengyer koronát kívánja a’ lengyel Nemzethez intézett Manifestumában, e’ szerint nagybritanniai királyi vérből nem veheté eredetét.

Az a’ szokás, melly szerint az olly öngyilkosok, kik minden lélekbeli zavarodás nélkül követék-el tetteket, az útfélen ásattak-el ’s testeik vasrúddal keresztül szúrattak, egy az Alsó-házban elfogadtatott Bill által eltöröltetett, ’s helyette az határoztatott, hogy efféle szerencsétlenek, a’ temetőkbe takaríttassanak-el, hanem minden czeremónia nélkül.

B é c s.

Ő Cs. Kir. Felsője Mélt. Fáji Fáy Barnabás Úrnak, a’ Magyar Udvari Cancellaria’ nyugodalomra lépett Udvari Tanácsosának, ’s T. N. Szabolcs Vármegye’ Fő Ispáni Helytartójának, hosszas hív szolgálataiban szerzett jeles érdemeire nézve kegyelmesen ajándékozott Sz. István Apostoli Király Rendének Kis-keresztjét, f. h. 3d. déli 12 órakor méltóztatott általadni ’s ötet a’ nevezett jeles Rendnek Vitézéve tenni.

Július’ 7d. a’ Státus-papirósainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 80 7/8; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P.; Ugyan az 1821ről 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. —

Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 36 7/8; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 925 3/5 for. C. P. Cs. Arany 11 f. 43 xr.

Magyar Ország.

József Ő Cs. Kir. Fő Herczagsége Országunk’ Nádor-Ispánja, a’ Fő Herczegnével, ’s Fő Herczegi Gyermekeivel Júl. 2d. Szliácsra a’ Zolyom Vármegyei feredőkbe indult, ’s négy hétig szándékozik ottan mulatni.

Pozsony. Primás Ő Herczagsége következő renddel folytatá itten egyházi látogatásait: Jún. 27d. reggel 7 órakor a’ Megváltó’ Templomában halgatván és részszerint tartván az Isteni-szolgálatot, onnan a’ helynek megvizsgálása után, a’ kir. Akadémiába és a’ fő Gymnasiumba köcsizott, ’s minden tanulóosztályban, különös tisztelő beszéddel fogadtatván, az Ifjúságot kikérdezte, ’s a’ jelessebbeket kegyes ajándékára méltóztatatta. Ezután a’ Kristus’ testéről neveztetett Kápolnába ment. — Más nap a’ Könyörülő-Barátok Templomát ’s Ispótyályait látogató-meg Ő Herczagsége; onnan a’ Leány-nevelők’ Intézetébe ment, melly Báró Hornberg Anna kormánya alatt több esztendők oltá szépen virágzik; ’s ott a’ nevendékeket a’ Vallás-tudományból kikérdeztén, feleleteikkel teljesen megelégedett. — Jún. 29d. reggeli 8 órakor a’ Társaságos Káptalannak és a’ városnak Sz. Mártonról neveztetett Templomában jelent-meg Primás Ő Herczagsége, hol is Predikátiót halgatván, számos egyházi szolgálattal, minden jelenlévőknek épületekre, pompás nagy Misét tartott. Innen a’ hajdani Primás és Kárdinális Pázmán Péter által építetett Jesuiták’ Collegiumát tekintette-meg, mellyben ez idő szerint a’ T. T. Benedictinus Atyák laknak; a’ honnan az egyházi Seminariumot méltóztatá látogatására, mellynek 12 Nevendékjei dereka-

san megkülönböztették magokat. — Jún. 30d. a' Szent Háromság' Templomát, a' városi Iskolákat, 's a' Herczeg Grassalkovics nyári palotájabeli két Kápolnát vizsgálta-meg Primás Ö Herczegsége. — Júl. elsőjén a' T. T. Franciscanus Atyák' Templomát, és Klastromát, utóbb a' kir. Normális Iskolákat, 's a' Muzsika- és Rajzoló Intézeteket méltóztatott megtekinteni. — Júl. 2d. pedig az Ispotálybeli Templomot, a' Polgári-Ispotályt 's az ottani városi fiú Iskolákat rendre látogatván Ö Herczegsége, a' Sándor Császár nevet viselő Gyalog-Regement' Nevelő-Intézetébe ment, hol a' szorgalmatos Nevendékeket gazdagon megajándékozta.

Zomboron. (Bács Vármegyében) Tek. Ásbóth János Úr, a' priv. Ferencz Canalisának 's a' Bács Vármegyei árendában lévő kir. Cameralis Jóságoknak Administrátora, több T. N. Vármegyék' Tábla-Bírája, a' Bács-Szeremi Aug. Valástételt követők Esperestségének fő Inspector, a' Göttingai, Morva-Silesiai 's több tudós Társaságoknak tagja (a' Keszthelyi Georgikonnak hajdani Directora) munkás életének 55dik esztendejében, hosszas hervasztó betegségben, Jún. 19d. megholt, Jún. 22d. eltemettetett, halotti beszédet tartván felette Tiszt. T. Scultéty Úr, N. Verbászi Evang. Predikátor.

L i t e r a t u r a.

A' régi és újabb Kalendariumokról, a' nap forgása, és hold járása szerént való esztendőkről, a' Húsvét és egyéb In-

nepekről, és a' hold változásai idejének is, időről időre a' 4100-dik esztendőig való kicalculálása, vagy meg tudása módjáról készült rövid Jegyzések. Írta Karap Péter, a' Nemes Hajdú Kerületnek Tábla-Bírája. Debreczenben nyomtattatott Tóth Ferencz által 1822. L. 100. 8adrét. (12 fél-fél árkusnyi táblákkal.)

A' regibb korban is nagy szorgalmat fordítottak arra a' Tudósok, hogy az időt helyesen oszthassák-fel. Julius Caesar, Sosigenes híres görög Csillagvizsgálót hozatá Rómába, hogy ottan Marcus Fabius Tudóssal az idő-számlálást határoznámeg. Az ezen Tudósok által készített, de még híjjános Kalendariummal éltek minden keresztyén felekezetek szinte 1582dikig, a' mikor azt, Verónai Doctor Lili' plánuma szerint, XIII Gergely Fápa, számos Tudósok által helyesebb rendbe szedetvén, végképen eltörölte. Az akkor megállapított Kalendariummal élünk mind a' máig. De az utóbbi Századokban sok világosításokat adtak e' részben némely Tudósok, 's az égnek szorgalmatos vizsgálása által, a' csak keveseknek felfogható tárgyakat, köz érthetőekké tévék. Ezekről tanít már a' jelenvaló Munka, mellyben olly helyes, világos, 's bár a' Tudós Szerző rövid Jegyzéseknek nevezi, olly kimerítő magyarázatokat találhatni, hogy általok az Olvasó, minden előforduló dologban, teljesen kielégítettik. — Belső becsén kívül, a' tiszta nyomtatás és jó papíros is, méltán ajánlják még ezen hasznos könyvecskét.

A' közelebbi Posta-napon is, mint mindenkor, megíránk Ujságunkat, de bizonyos kedvetlen környulallas miatt, mellyről lehetetlen vala tennünk, útnak nem eresztheténk.